

Fekjær i dag og nær fremtid, åpning av Bekkom 7.november 2023

Av Tor Anders Perlestenbakken

Statsforvalter, ordfører og alle fremmøtte,

Fekjær psykiatriske senter har fra 1.januar 2024 avtale med Helse Sør-Øst RHF om levering av 20 døgnbehandlingss plasser, godkjent poliklinikk og seks overgangsboliger Fekjærtunet overgangsboliger.

Pasientene henvises fra DPS og sentralsykehusavdelinger fra hele Norge. Fekjær har et behandlingstilbud som utfyller behandlingstilbudene ved DPS og for øvrig døgn- og polikliniske behandlingstilbud i spesialisthelsetjenesten.

Målgruppen til Fekjær er: Unge voksne med alvorlig psykiske lidelser, noen med tilleggsp problem rus. I aldersgruppen 18 – 35 år. De fleste er i alderen opp til 25 år. Problemområdene Fekjær har behandlingstilbud for er: Personlighetsforstyrrelser, traumer, kompleks PTSD, dissosiasjon, psykoselidelser, ADHD, alvorlige stemningslidelser, alvorlig selvskading, med tilleggsp problem rus.

Behandlingstiden i døgn er 2-4 måneder, med mulighet for avtalte ettervernsopphold.

Poliklinikk er hovedsakelig basert på for- og ettervern til døgntilbudet. Poliklinikken gir for øvrig ordinær poliklinisk- og ambulant virksomhet særlig i tilknytning til Fekjærtunet overgangsboliger.

Fekjærtunet overgangsboliger med 6 boenheter gir muligheter for videre bo- og behandling etter døgninnleggelse. I Fekjærtunet fortsetter pasientene i behandling med samme behandlere videre i poliklinikk/ambulant team som ved døgnenheten, de mottar arbeidstrening i nært samarbeid med NAV Valdres og kommunale helse- og omsorgstjenester etter avtale med hjemkommunen/Sør-Aurdal kommune. Botiden er inntil to år før tilbakeføring til hjemkommunen.

Samarbeid med Helse Sør-Øst/ Samarbeid med Helseforetak og DPS

Alle pasientene som blir henvist til Fekjær, har vært i eller er i behandling i spesialisthelsetjenesten. De fleste har forsøkt mye behandling i lokalt DPS, mange har flere akuttinnleggelser bak seg, alle har forsøkt poliklinisk behandling, og mange har tidligere vært i behandling i barne- og ungdomspsykiatrien. Fekjær har vurderingskompetanse slik at inntaksteamet selv kan gi pasienter som i dag ikke er i behandling i lokalt DPS «rett til nødvendig helsehjelp».

Behandlingstilbudet ved Fekjær utfyller og supplerer behandlingstilbudene i spesialisthelsetjenesten for de pasientene som Fekjær sammen med spesialisthelsetjenesten mener vil ha utbytte av det aktive miljøterapeutiske behandlingstilbudet ved Fekjær.

Stiftelsen Fekjær fra 2016

Målsetting for stiftelsen Fekjær

- Overordnet formål gjennom behandling, forebygging, forskning og fagutvikling å fremme psykisk helse og livskvalitet etter Lov om psykisk helsevern

- Stiftelsen skal bygge på det Elling Fekjær har lagt til grunn for utvikling og drift. Institusjonen Fekjær sin særegenhet, beliggenhet, historie, kulturarv, tradisjon og verdier, skal videreutvikles av stiftelsen som et aktivum.
- Sentrale verdier i all utvikling og drift er: Høy faglig kompetanse, «bare det beste er godt nok» og et helhetlig menneskesyn hvor mennesket er edelt og unikt.

Vedtekter stiftelsen

- Stiftelsen Fekjær skal fylle følgende funksjoner:
- Levere og drive spesialisthelsetjeneste med prioritet for unge voksne med alvorlige psykiske lidelser og eventuelt i kombinasjon med alvorlig rus- og avhengighetsproblematikk
- Videreutvikle behandlingstilbudet i samsvar med ny kunnskap, endringer og behov samfunnet har til spesialisthelsetjeneste
- Legge til rette for forskning og utvikling innenfor basisfunksjonen, gjerne i samarbeid med andre relevante fagmiljøer. Ta ansvar for å spre kunnskap og erfaring
- Være en utdanningsarena for studenter innenfor relevante høyere utdanninger

Organisering

Fekjær er bestått av to enheter. Enhet I benytter i dag Internatet med tretten enerom. Enhet II disponerer Svingen med tolv enerom og kollektivet Heggom 2. etg med tre enerom, med felles kjøkken og stue. Begge enheter disponerer i tillegg hver sin treningsleilighet. Alle enerom har eget bad.

Behandlingen – miljøterapien skal vektlegge ressursene, interessene til pasientene. Målsettingen er at pasientene skal kunne tro på seg selv, tro på sine egne ressurser og oppnå bedret mestringstillit – etter behandlingen på Fekjær. Dette parallelt med den psykiatriske behandlingen i spesialisthelsetjenesten som innebærer kartlegging, diagnostisering, individuell- og gruppe terapi.

Behandlingstilbudet er bygget på en psykodynamisk forståelse. Fekjær drives etter en eklektisk behandlingsmodell hvor de ulike tilnærminger skal tilpasses den enkeltes problematikk.

Mange pasienter har langt på vei «gitt opp livet», flere har forsøkt å ta sitt liv, men målsettingen og ambisjonen med behandlingen er at den enkelte skal finne, bli klar over og tro på sine egne ressurser og seg selv fremover i livet!

En tidligere psykiater beskrev Fekjær som et laboratorium hvor pasientene møter sine daglige vansker i et miljø hvor den enkelte skal forske-, utvikle- og prøve ut for å finne nye strategier til å håndtere sine vansker i dagliglivet. De nye strategiene en finner ved Fekjær, skal være overførbare til det ordinære livet.

Alle pasienter har en behandler (psykolog, lege eller psykiater) i tillegg til primærkontakter (psyk spl, sosionom/miljøterapeut). Teamet rundt den enkelte skal følge pasienten tett igjennom

behandlingen. Fekjær tilbyr kartlegging og utredning, individualsamtaler med behandler/psykoterapi etter nærmere vurdering og regelmessig spesialistbehandling fra psykiater ift medikamentell behandling. Behandlingen tilrettelegger også for medikamentfri behandling. Alt miljøpersonale skal mestre og ha kunnskap i ulike kognitive teknikker som benyttes for endring i miljøterapien. Det er ordinære gruppebehandlingstilbud som for tiden er: Rusgruppe, friluftgruppe, psykoedukasjon i gruppe eller individuelt, temagrupper og gruppetilbud som er tilpasset behovene i pasientgruppa.

Skoletilbud – Innlandet fylkeskommune.

Alle pasienter tilbys kartlegging av skoleferdigheter, undervisning og muligheter til å fullføre 12-årig skolegang samt karriereveiledning. Innlandet fylkeskommune har lærerressurser som tilpasses pasientenes behov og pr i dag jobbes for to lærerstillinger ved Fekjær.

Brukertillitsvalgte

Fekjær har egne brukertillitsvalgte. Pasientene har sine egne «pasientmøter» og velger sine «tillitsvalgte» som har egne møter med ledelsen. Behandlingstilbudet ved Fekjær i dag, er utviklet og endret i samarbeid med pasientenes behov og ønsker. Pasientene som kjenner hvor skoen trykker, er med på å endre behandlingstilbudet.

Personale

Fekjær har et dyktig og kompetent personale. Pr i dag arbeider tre psykiatere, en lege i spesialisering (to av disse er spesialist i allmenntidrett), tre psykologer, alle under spesialisering, psykiatrisk sykepleiere/vernepleiere, sosionomer med videreutdanning, flere har masterutdanning, idrettskonsulenter, miljøterapeuter med bachelor i psykologi, hjelpepleiere/helsefagarbeidere med videreutdanning i psykiatri. Alle ansatte som ikke har videreutdanning i psykiatri, er i ferd med å skaffe seg denne kompetansen. I tillegg øvrig stabspersonale med psykiatrikompetanse.

Studenter - utdanningsarena

Fekjær har nært samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner. Fekjær har lang tradisjon med å være praksisarena for sykepleiestudenter fra tidligere Høgskolen i Gjøvik nå NTNU. Det er regelmessig studenter fra Norges Idrettshøgskole, Høgskolen i Innlandet gjennomfører praksis for vernepleiestudenter og studenter i videreutdanning i psykisk helsearbeid.

Forskning og faglig utvikling

Fekjær skal legge til rette for forskning og fagutvikling jamfør stiftelsesdokumentene. Fekjær arrangerer regelmessige fagdager med interne og eksterne foredragsholdere. Denne høsten fagundervisning i dissosiasjon, komplekse dissosiative lidelser og psykoser/psykoseforståelse. I tillegg kommer tidligere pasienter tilbake til Fekjær for å fortelle om sine behandlingserfaringer med psykiatrien generelt og behandlingstilbudet ved Fekjær spesielt. Fekjær benytter kompetansen i brukererfaringer!

Fekjær tilsluttet Nasjonalt nettverk for personlighetsforstyrrelser ved Universitet i Oslo. I nettverket innhenter Fekjær inspirasjon og behandlingserfaringer fra tilsluttede fagmiljøer. Nettverket sørger for kartlegging av behandlingserfaringer, forskning og bedre viten og forståelse av behandling av personlighetsforstyrrelser. Fekjær har som ambisjon til enhver tid være knyttet opp til et fag-, utvikling- og/eller forskningsprosjekt. I dialog med Høgskolen Innlandet/Innlandsuniversitetet har Fekjær en klar målsetting med oppstart av doktorgradsprosjekt i 2024.

Menneskesyn – Holdninger - Verdier

Menneskesynet ved Fekjær, og holdningene hos personale, skal alltid være i høysetet. Menneske og den som sliter, er for Fekjær edelt og unikt! All videre behandling vektlegger tradisjonen og særpreget som er bygget opp ved Fekjær, og som beskrevet i stiftelsesdokumentet: «Det Elling Fekjær har lagt til grunn» for behandlingsmiljøet over tid. Fekjær fortsetter med ambisjonen «bare det beste er godt nok», i møte med pasientene og utvikling av behandlingstilbudet fremover!